

IDEOLOGIER i bevægelse

”Hvad der er sandhed, ret og rimelighed er nemlig ikke på forhånd givet, men noget man finder frem til gennem fri debat” (Om Grundtvigs åndsfrihedsbegreb: Bugge 2018)

Vi er sjældent i tvivl om, hvilken ideologi, der historisk knytter sig til de gamle politiske partier i Danmark. Vi har traditionelt set kunnet udpege Venstre som liberalt parti og Socialdemokraterne som socialdemokratiske, men det er ikke altid klart, hvad det egentlig betyder og om det stadig er tilfældet. Gennem de senere år er en række nye partier også dukket op, som straks er lidt sværere at placere. Er Alternativet kulturradikale? Er Dansk Folkeparti et socialistisk parti? Er det vigtigt?

Forfatter og fremtidsforsker Lene Andersen er sikker på, at der, uanset politisk ståsted og holdning, stadig er ideologiske projekter. Men som hun siger: ”Vi er nødt til at forholde os til den virkelighed, vi er i”. Ideologierne står og støver på de gamle bogreoler, uden at politikerne har opdaget, at de skal tolkes på nye måder for at have en relevans i vores tid. Vores samfund er baseret på helt andre præmisser end for bare 50 år siden, og derfor skal vi tænke ideologierne anderledes. Dette er afgørende, for hvis ideologierne bliver irrelevante, hvad kommer der så i stedet?

Vi skal spørge os selv og hinanden: Hvordan forholder vi os til fake news og den teknologiske udvikling ud fra et liberalt frihedsbegreb? Kan man overhovedet være solidarisk, hvis man ikke tænker sig selv ind i en global sammenhæng? Og kan borgerløn blive et fascistisk projekt?

SEKS IDEOLOGISKE TALER

”Storheden og aktualiteten i Grundtvigs kampbegreb består i på én gang at have et ønske om at besejre sin modstander og samtidig se modstanderen som en vigtig partner for ens udvikling såvel fysisk som åndelig. Det er ved at prøve kræfter og møde modstand, at vi kan blive klogere på os selv og på verden” (Korsgaard 2018)

Nutidens politiske spørgsmål skal nu diskuteres ud fra seks ideologiske taler skrevet af Lene Andersen og fremført af skuespiller Lars Bom. Talerne er optaget i Vartov i hjertet af København, hvor N.F.S. Grundtvig havde sit virke tilbage i 1800-tallet. Det er ikke helt tilfældigt, at det er her, talerne finder sted. Grundtvig er i dag kendt i den brede befolkning som idémanden bag den danske folkehøjskole, og han blev afgørende for den demokratiske udvikling i Danmark. I dag bliver hans ord og tanker om frihed, folk og dannelse flittigt brugt og tolket på vidt forskellige måder, således at partier på både venstre- og højrefløjen kan bekende sig selv som ’grundtvigske’.

Grundtvig var meget bevidst om det særlige ved den tid, han levede i, og var både opmærksom på, at han byggede videre på andres arbejde og at han skulle forholde sig aktivt til sin samtid og dermed også have blikket rettet mod fremtiden. Grundtvig anså ikke sin politiske modstander som en fjende, der skulle ryddes af vejen, men derimod som en positiv samtalemodstander, idet det er gennem diskussion og fri debat, at vi kan nå frem til nye indsigter.

Helt i Grundtvigs ånd lægger de seks ideologiske taler op til en kamplysten diskussion mellem ideologierne, hvor modstridende synspunkter ikke er en barriere, men en mulighed for dialog og ny forståelse. Ved at tale om ideologier i et grundtvigsk spor peger vi på vigtigheden af at bygge videre på fortidens tanker og ideer, og samtidig at ideologier ikke er statiske, uforanderlige størrelser. Vi bliver nødt til også at tænke ideologierne på ny for at bevæge os ind i den fremtid, der kommer til os.